

Діана Трохимчук
студентка 1 СТН курсу спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Науковий керівник: **І.М.Мушеник**,
канд. екон. наук, доцент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОРАДЧІ СИСТЕМИ

Нині в країні проходить інтенсивна робота з формування інформаційно-дорадчої служби в АПК. Основною її метою є надання практичної допомоги в застосуванні методів забезпечення прибутковості в умовах ринкової економіки, поширенні та запровадженні в практику останніх досягнень науки, обладнання та технологій, сприяння місцевим органам виконавчої державної влади у втіленні в життя державної аграрної політики.

Державою передбачено інтеграцію інтелектуальних та інформаційних ресурсів аграрних наукових установ, освітніх закладів, дорадчих служб, а також інших учасників аграрного сектора України. Забезпечення двостороннього діалогу та обміну інформацією між вітчизняними та міжнародними науковими, освітніми та інформаційними аграрними центрами.

Дорадчі послуги - послуги, що надаються суб'єктами сільськогосподарської дорадчої діяльності суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, сільському населенню, а також органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади.

Сільськогосподарська дорадча служба (далі - дорадча служба) - юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, що здійснює дорадчу діяльність, у складі якої працює не менше трьох дорадників та яка пройшла реєстрацію відповідно до законодавства і внесена до Реєстру дорадчих служб.

Діяльність інформаційно-дорадчих служб визначено Законом України "Про сільськогосподарську дорадчу діяльність". Він визначає правові засади здійснення сільськогосподарської дорадчої діяльності в Україні, регулює відносини в цій сфері та спрямований на поліпшення добробуту.

Постійно проводиться робота зі створення електронного банку даних, що включає: базу інноваційних розробок для АПК по регіонах, нормативно-правову базу АПК, базу консультантів за різними галузями АПК, базу даних матеріально-технічного забезпечення АПК . Інформаційно-дорадчі системи забезпечують товаровиробників правовою, технологічною, економічною, ринковою та іншою інформацією, підвищуючи тим самим ступінь обґрунтованості прийнятих управлінських рішень.

Інформаційно-дорадча система - інтелектуальна система, що забезпечує формування рекомендацій про послідовність і перелік можливих дій користувача у процесі розв'язування виробничого завдання.

Інформаційно-дорадчі системи вирішують такі завдання:

- забезпечення оперативного доступу користувачів до послуг інформаційно-дорадчої системи;
- підтримка та організація, формування та нарощування тематичних баз даних;
- консолідація та зберігання своєчасної інформації;
- повнотекстовий пошук інформації;
- забезпечення роботи експертів у режимі он-лайн.

Впроваджені інформаційно-дорадчі системи дають можливість взаємодії та обміну досвідом, знаннями, високоякісною та неупередженою інформацією. Обмін здійснюється за рахунок комунікаційних мереж та отриманого доступу до знань навчального, виробничо-технологічного та нормативно-правового характеру, які також мають бути адаптованими або допрацьованими з метою задоволення специфічних потреб різних груп їх споживачів.

Інформаційна структура системи може включати сукупність вільно організованих модулів (сервісів). Об'єднані в каталоги інформаційно-аналітичні матеріали, ресурси забезпечують отримання необхідної інформації,

консультаційної служби, он-лайн звернення за консультаційною допомогою експертів. Каталог інформаційно-аналітичних матеріалів має багаторівневу структуру і може включати наступні сервіси.

Модуль "Рослинництво", містить інформаційно-аналітичні матеріали щодо сучасних технологій виробництва продукції рослинництва за новими сортами рослин сільськогосподарських культур, включених до Державного реєстру; ціни на реалізацію насінневого і садивного матеріалу сільськогосподарських культур; науково-обґрунтовані рекомендації щодо впровадження нових технологій виробництва продукції рослинництва.

Модуль "Підготовка та перепідготовка фахівців, кадрове забезпечення галузі", містить інформаційно-аналітичні матеріали щодо варіантів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців для агропромислового комплексу; наявності вакансій у галузі; статистичну інформацію щодо трудових ресурсів у розрізі областей і районів; інформацію для кадрових служб, керівників і фахівців агропромислового комплексу та контактну інформацію про організації, що безпосередньо займаються кадровими питаннями.

Модуль "Система машин і обладнання" включає інформаційно-аналітичні матеріали з питань експлуатації та ефективного використання техніки та високопродуктивного обладнання, науково-обґрунтовані рекомендації щодо впровадження їх у виробництво.

Модуль "Сільськогосподарська і автотракторна техніка, запасні частини і продукти нафтопереробки" включає інформаційно-аналітичні матеріали щодо комплексного постачання всіх видів технологічного, сантехнічного, електротехнічного обладнання; агрохімічного обслуговування виробників сільськогосподарської продукції; постачання продуктів нафтопереробки, запасних частин, сільськогосподарської та автотракторної техніки, у тому числі на умовах довгострокової оренди та лізингу.

Модуль "Аналіз і прогноз ринку" включає інформаційно-аналітичні матеріали з економічного прогнозування виробництва, ринку збуту сільськогосподарської продукції та ціноутворення.

Модуль "Засоби захисту рослин" містить інформаційно-аналітичні матеріали щодо фітосанітарного стану посівів сільськогосподарських культур, державної реєстрації засобів захисту рослин та добрив, виробництва та реалізації біологічних засобів захисту рослин, довгострокових і короткострокових прогнозів розвитку, чисельності та поширення шкідників і хвороб і науково-обґрунтовані рекомендації ефективних способів захисту рослин.

Вказані бази даних для АПК України реалізовані на сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України. Для порівняння наведемо Інтернет-систему інформаційно-дорадчої служби АПК Республіки Білорусь

Необхідно зазначити, що велике значення для розвитку інформаційно-дорадчої системи має оцінка ефективності її існування, системний аналіз фактичного впливу її діяльності на підвищення економічної ефективності с.-г. виробництва.

Список використаних джерел

1. Кальна-Дубінюк Т.П. Сучасні інформаційно-консультаційні технології. *Матеріали Міжнародної конференції «Форум вищої освіти»*. К. КПІ, 2008. С.54-57.
2. Іванишин В. В. Стратегія розвитку сільського господарства через призму впровадження сучасних технологій. *Техніка АПК*. 2005. № 10-11. С. 6.
3. Мушеник І.М., Бурлаков О.С. Методичні основи оцінки ефективності впровадження та використання інформаційно – комунікаційних технологій в управлінні підприємствами. *Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2017. № 5-6 [69]. С. 162-166.
4. Самсонова В.В. Сутність організаційно-економічного механізму поширення сільськогосподарських знань та інформації . *Науковий вісник НАУ*. – 2006. Вип. 100. С. 329-333.
5. Чаплінський Ю.П. Мобільні інформаційні системи підтримки прийняття рішень. *Наукова-технічна інформація*. 2008. №1. С. 22-26.
6. Семенишена Н.В. Формування інформаційних баз даних для аналізу облікової та звітної фінансової інформації. *Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації: тези доп. наук.-практ. конф. (18 лютого 2010 р., КНЕУ, Київ, Україна)*. Київ : КНЕУ, 2010. С. 226-228.